

Eigendom van:
Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

NATIONAAL PARK

Dwingelderveld

**RECREATIE IN
HET NATIONAAL PARK
DWINGELDERVELD**

De Dorschkamp
Instituut voor Bosbouw en Groenbeheer
Wageningen

Rapport nr. 582

februari 1990

RECREATIE IN HET NATIONAAL PARK DWINGELDERVELD

drs. P.A.M. Visschedijk

De Dorschkamp
Instituut voor Bosbouw en Groenbeheer
Wageningen

Rapport 582, Februari 1990

VOORWOORD

Naar aanleiding van contacten tussen de Voorlopige Commissie Nationale Parken, het Staatsbosbeheer en het Overlegorgaan Nationaal Park Dwingelderveld i.o. is door laatstgenoemde in 1987 opdracht gegeven tot het recreatie-onderzoek dat hierbij wordt gerapporteerd.

Financiering vond plaats, na een positief advies van de Voorlopige Commissie Nationale Parken, uit de financiële middelen die daarvoor zijn bestemd in de Rijksbegroting voor Landbouw en Visserij.

De opdracht werd verleend aan de toenmalige afdeling Sociologisch Onderzoek ten behoeve van Bos, Natuur en Landschap van het Staatsbosbeheer. Thans vormt deze afdeling de onderzoeksgroep Recreatie van het Instituut voor Bosbouw en Groenbeheer van De Dorschkamp.

Aan de voorbereiding van het onderzoek hebben verschillende beherende instanties, betrokken gemeenten en de provincie Drenthe een bijdrage geleverd.

Foto's: Fotografische Dienst De Dorschkamp
Peter Visschedijk

(c) De Dorschkamp 1990

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING EN CONCLUSIES	i
HOOFDSTUK 1 INLEIDING EN GEBIEDSBESCHRIJVING	
1.1 Inleiding	3
1.2 Doelstelling van het onderzoek	3
1.3 De onderzoeksopzet	4
1.4 De gebiedsbeschrijving	4
HOOFDSTUK 2 DE TELLINGEN	
2.1 Inleiding	7
2.2 Verkeerstellingen	7
2.3 Visuele tellingen	9
2.4 Momentbezoek	10
2.5 Jaarbezoek	11
HOOFDSTUK 3 HET GEBRUIK VAN HET DWINGELDERVELD	
3.1 Inleiding	13
3.2 De overnachtingsplaats	14
3.3 Dag- en verblijfsrecreanten	14
3.4 De woonplaats van de bezoekers	15
3.5 Afgelegde afstand vanuit woon-/verblijfplaats	16
3.6 Vervoerswijze naar het Dwingelderveld	17
3.7 Vervoermiddel in het Dwingelderveld	18
3.8 De reisduur naar het Dwingelderveld	19
3.9 De verblijfsduur	20
3.10 Het recreatiepatroon op de onderzoeksdag	21
3.11 Het aantal jaren dat men al in het Dwingelderveld komt	24
3.12 De bezoekfrequentie gedurende de afgelopen 12 maanden	25
HOOFDSTUK 4 DE ACHTERGRONDEN VAN HET BEZOEK	
4.1 Inleiding	27
4.2 Kennismaking met het Dwingelderveld	27
4.3 Informatie over het Dwingelderveld	27
4.4 Seizoen- en dagvoorkeur	28
4.5 Motieven om het Dwingelderveld te bezoeken	29
4.6 Gebruik van voorzieningen bij bezoeken aan het Dwingelderveld	30
4.7 Beoordeling van voorzieningen	31
4.8 Het aanwezige voorzieningenniveau	32
4.9 Bezoek aan andere bos- en natuurgebieden	33
HOOFDSTUK 5 DE STATUS VAN NATIONAAL PARK	
5.1 Inleiding	35
5.2 Verschil in bezoekfrequentie na 1986	35
5.3 De Nationaal Park status van het Dwingelderveld	36
5.4 Enkele meningen over een Nationaal Park in het algemeen	36
5.5 Recreatieve voorzieningen in een Nationaal Park	40
5.6 Vergelijking tussen het Dwingelderveld en de Groote Peel	42

HOOFDSTUK 6 ALGEMENE GEGEVENS VAN DE RESPONDENTEN

6.1	Inleiding	45
6.2	Geslacht, leeftijd en groepssamenstelling	45
6.3	Opleidingsniveau	46
6.4	Lidmaatschap van natuurbeschermingsorganisaties	46
6.5	Bezit van recreatiegoederen	47
6.6	Gemaakte opmerkingen	47
LITERATUUR		49
BIJLAGEN		
	Mondelinge enquête	52
	Toonkaarten	55
	Schriftelijke enquête	58
	Telformulieren	65
	Beschrijving telpunten	67
	Aantal groepen, per richting per telpunt op de normdag	90

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Inleiding en opzet onderzoek

Inleiding
In 1986 werd op advies van de Commissie Nationale Parken het Nationaal Park Dwingelderveld i.o. ingesteld. Op grond hiervan moest er een beheers- en inrichtingsplan voor het gebied komen en ook was het van belang inzicht te krijgen in het recreatief gebruik van het Nationaal Park. Addink heeft hierover in 1980 reeds gepubliceerd, maar de opzet van dat onderzoek was kleinschaliger dan het hiervoor liggende en bovendien is er sindsdien het nodige veranderd.

Het recreatie onderzoek is uitgevoerd door de toenmalige afdeling Sociologisch Onderzoek ten behoeve van Bos, Natuur en Landschap van het Staatsbosbeheer. Het heeft plaatsgehad gedurende de periode september 1987 t/m augustus 1988.

Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het recreatie-onderzoek kunnen als volgt omschreven worden,

- Het huidige bezoekerspubliek omschrijven naar het gedrag tijdens concrete bezoeken en naar bezoekgewoonten ten aanzien van het Nationaal Park Dwingelderveld. Ook zaken als voorkeuren en meningen over het gebied dienen aan de orde te komen.
- Het onderling vergelijken van een aantal deelgebieden in het Park waarbij het dan gaat om
  - De boswachterij Dwingeloo
  - De Dwingelose- en Kraloër Heide
  - Het gebied ten westen van de heide
- Inzicht krijgen in de bezoekersaantallen van het gebied
- Het is gewenst het onderzoek een zodanige vorm te geven dat zowel vergelijking met ander onderzoek met name in de Groote Peel, alsook het uitvoeren van een herhalingsonderzoek mogelijk is. In dat laatste geval zouden dan mogelijke effecten van de status Nationaal Park en/of wijzigingen in beheer en inrichting gemeten kunnen worden.

De onderzoeksopzet

De uitvoering van het veldwerk heeft plaatsgehad op 7 zondagen en 2 werkdagen in de periode september 1987 t/m augustus 1988. Op deze dagen is zowel visueel geteld als geënquêteerd. Daarnaast zijn gedurende de gehele veldwerkperiode in het gebied pneumatische verkeersters geplaatst.

De enquêtes hebben bestaan uit een korte vragenlijst die aan de bezoekers werd voorgelegd in het gebied, de vragen hadden vooral betrekking op het recreatieve gebruik op de onderzoeksdag. Daarnaast is aan de respondenten een schriftelijke vragenlijst meegegeven waarin wat nader op het gebied en Nationale Parken in het algemeen werd ingegaan. De instructie die aan de enquêteurs is gegeven luidde dat er continu moest worden geënquêteerd. Daarbij gold tevens dat alle soorten bezoekers, dus niet alleen wandelaars en/of fietsers, ondervraagd moesten worden mits zij ouder waren dan 18 jaar.

Tijdens de dagen dat de enquêtes afgenomen zijn is ook op een aantal plaatsen in het gebied visueel geteld, deze tellingen begonnen evenals het enquêteren 's morgens op 9.00 uur en eindigden om 18.00 uur.

Bij de continue verkeerstellingen is gebruik gemaakt van pneumatische telapparatuur. Deze heeft gedurende de gehele onderzoeks-

De gebiedsbeschrijving

periode verspreid in het gebied gestaan en is op regelmatige tijden afgelezen. De nadruk heeft bij deze tellingen gelegen op het autoverkeer.

Het Nationaal Park Dwingelderveld is gelegen in het zuid-westelijk deel van de provincie Drenthe en maakt deel uit van de gemeenten Beilen, Dwingeloo en Ruinen.

Aan de oostzijde wordt het gebied begrenst door de rijksweg A28 Groningen-Zwolle. De andere grenzen lopen over het algemeen door het landelijk gebied. Het Nationaal Park wordt door een aantal openbare wegen doorsneden. De boswachterij wordt door de provinciale weg Spier-Lhee gescheiden in een noordelijke en een zuidelijk deel. De Kraloërweg, van Kraloo naar Lhee doorsnijdt een groot deel van het heidegebied.

Kaart i. De ligging van het Dwingelderveld

Van het Nationaal Park Dwingelderveld maken de boswachterij Dwingeloo, de Dwingelose Heide en de Kraloër Heide een belangrijk deel uit. De totale oppervlakte van het gebied bedraagt circa 3600 hectare waarvan 1600 hectare bos en 1500 hectare heide.

Het Staatsbosbeheer bezit ongeveer de helft van het gebied, de boswachterij en de Kraloër Heide, Natuurmonumenten is eigenaar van de Dwingelose Heide met een totale oppervlakte van ruim 1100 hectare. De overige gronden zijn in particuliere handen, totaal zijn er ruim 400 eigenaren.

De tellingen

Er zijn bij de tellingen van de bezoekers twee verschillende methoden gebruikt, gedurende de hele telperiode hebben op verschillende plaatsen in het gebied pneumatische tellers gestaan en er is op de veldwerkdagen op 23 plaatsen in het gebied visueel geteld.

Verkeerstellingen

Deze tellingen zijn verricht met behulp van pneumatische telapparatuur. Deze tellers registreren of het aantal passerende auto's of het aantal fietsen.

Het doel van deze tellingen ligt voornamelijk in het aangeven van de drukteverschillen tussen de dagen. Omdat deze tellers gedurende de gehele onderzoeksperiode in het Dwingelderveld gestaan hebben

Visuele tellingen

zijn ook gegevens aanwezig van de dagen waarop niet visueel geteld is. Bij de schatting van het jaarbezoek is het van belang te weten hoe de drukteverhouding tussen de verschillende dagen in het jaar lag waarbij ook de rangorde van de veldwerkdagen in deze curve van belang is.

Bij de visuele tellingen is een onderscheid gemaakt tussen kordontellingen en kruispunttellingen.

Bij kordontellingen worden de in- en uitgangen van een gebied geteld en kan er aan de hand van deze gegevens een indruk worden verkregen van het totale aantal bezoekers en het bezoekverloop gedurende de dag.

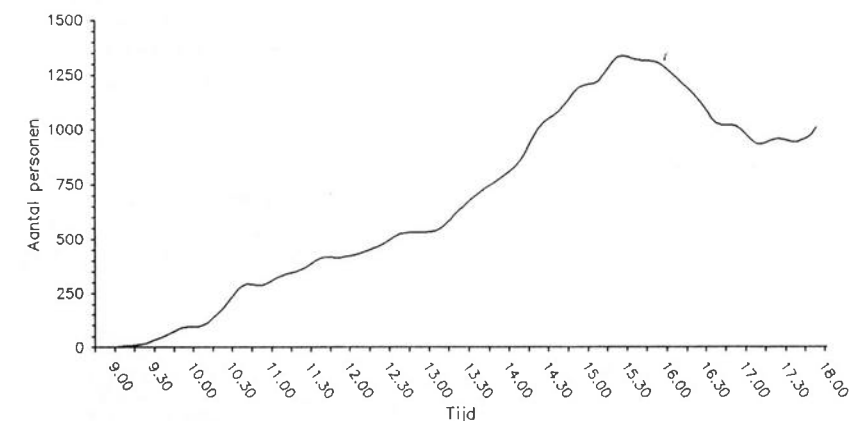
Bij de kruispunttellingen worden punten in het gebied genomen waarbij dan de richtingen die men kiest genoteerd worden. Op deze wijze is een indruk te krijgen van de verspreiding van de bezoekers in het gebied zelf.

Normdag

De basis van berekeningen ten aanzien van bezoekdruk en opvangcapaciteit van een gebied is de zogenaamde normdag. Deze dag is meestal gelegen tussen de 5^e en 10^e drukste dag, afhankelijk van welke dagen geteld zijn. Om de rangorde te bepalen worden de gegevens van de pneumatische verkeerstellingen gebruikt. In het Dwingelderveld was zondag 31 juli 1988 de normdag (6^e drukste dag).

Momentbezoek

Aan de hand van de gegevens van de kordontellingen is te berekenen hoeveel bezoekers op een bepaald moment in het gebied aanwezig zijn (momentbezoek). Er is een curve van het bezoekverloop te maken en er kunnen totalen berekend worden. In de onderstaande figuur is het bezoekverloop weergegeven.

Figuur i. Bezoekverloop op zondag 31 juli 1988

Zoals uit deze figuur blijkt verloopt de toename van het bezoek aan het Dwingelderveld zeer geleidelijk en het maximum wordt om 15.45 uur bereikt, op dat moment zijn 1338 personen in het gebied aanwezig.

Jaarbezoek

Naast de berekening van het momentbezoek dient de normdag ook ter bepaling van het totale jaarbezoek aan een gebied. Om de verhouding in drukte te bepalen tussen de afzonderlijke dagen worden de gegevens van de verkeerstellingen gebruikt. Uit deze gegevens blijkt dat met uitzondering van de drie drukste dagen de bezoekersaantallen per dag niet erg ver uiteen lopen. Op basis hiervan en uiteraard de visuele tellingen kan een schatting worden

gemaakt van het gemiddeld bezoek op de diverse dagsoorten, op een zondag is het gemiddelde dagbezoek 7000, op een zaterdag 5000 en op een werkdag 2850. Dit laatste getal wordt voornamelijk beïnvloed door de hoge bezoekersaantallen in de vakantieperiode. Op basis van deze cijfers is het geschatte jaarbezoek aan het Nationaal Park Dwingelderveld circa 1,2 miljoen bezoeken.

Het gebruik van het Dwingelderveld

Enquêtes

Ter bepaling van het gebruik van het Nationaal Park Dwingelderveld zijn op de onderzoeksdagen onder de bezoekers van het gebied enquêtes gehouden.

De enquêtes hebben bestaan uit een mondelinge gedeelte dat in het gebied werd afgenomen en een schriftelijke enquête die de respondenten thuis konden invullen en vervolgens portvrij retourneren. In de mondelinge enquête werd voornamelijk ingegaan op het gebruik van het Dwingelderveld op de onderzoeksdag terwijl in de schriftelijke enquête de nadruk lag op enkele achtergrondvragen met betrekking tot het Dwingelderveld, andere bos- en natuurgebieden en de Nationale Parken in Nederland.

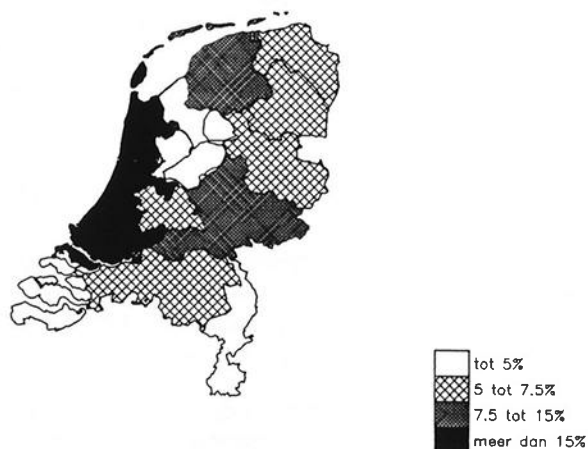
In totaal zijn op de 9 veldwerkdagen 3825 mondelinge enquêtes afgenomen, aan de mensen die wensten mee te werken is ook de schriftelijke enquête uitgereikt en 3125 respondenten hebben deze ook daadwerkelijk ingevuld en geretourneerd. Dit komt neer op een responspercentage van 81.7 %.

Dag- en verblijfsrecreanten

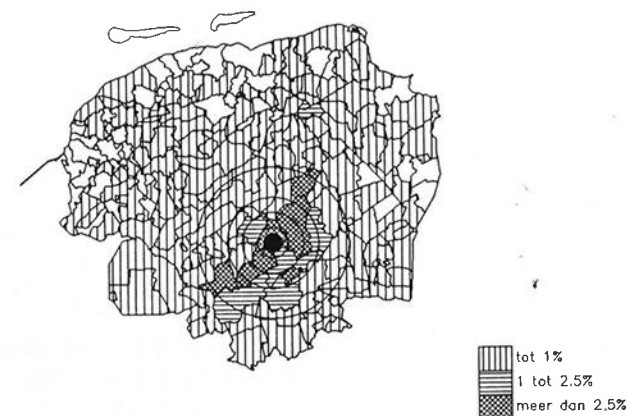
In het Dwingelderveld bleek een groot deel van de bezoekers de nacht niet thuis, maar in de directe omgeving van het gebied te hebben doorgebracht, bijvoorbeeld op een camping (24 %), vakantiehuisje (10 %) of in een hotel (6 %). In totaal ging het om 46 % van de bezoekers. Bij de verdere analyse is steeds een onderscheid gemaakt tussen deze groep, de verblijfsrecreanten en de mensen die na een bezoek wel naar huis gingen, de dagrecreanten.

Woonplaats bezoekers

In de onderstaande kaartjes is de woonplaats van de recreanten weergegeven, kaart ii heeft betrekking op de verblijfsrecreanten. Op kaart iii zijn de postcodegebieden (eerste 3 cijfers) weergegeven en een aantal afstandcirkels van 5,10,15 en 25 kilometer.

Kaart ii. De woonplaats van de verblijfsrecreanten per provincie, in procenten.

Kaart iii. De woonplaats van de dagrecreanten per 3-posities postcode, in procenten.

Het grootste deel van deze groep komt uit de provincies Noord en Zuid Holland gevolgd door Friesland en Gelderland.

De dagrecreanten komen vooral uit de directe omgeving van het onderzoeksgebied. De afstand die men tussen de woon- of verblijfplaats ligt voor 85 % van de verblijfsrecreanten op minder dan 15 km, meer dan de helft van de dagrecreanten reist meer dan 15 km.

Verblijfsduur

De verblijfsduur in het Nationaal Park Dwingelderveld ligt in vergelijking tot andere bos- en natuurgebieden vrij hoog, gemiddeld gaf men aan 2,5 uur in het gebied te blijven tijdens een bezoek. De verblijfsrecreanten hadden een iets langere gemiddelde verblijfsduur dan de dagrecreanten, circa 20 minuten. De uitgestrektheid van het gebied en de vele recreatiemogelijkheden dragen bij tot een lange verblijfsduur.

Uit de tellingen is ook een gemiddelde verblijfsduur bepaald, deze lag op ruim 40 minuten. Aangezien bij de tellingen relatief veel toeristisch verkeer (auto's en fietsen) meegenomen wordt (deze bezoekers worden niet aangehouden om te interviewen, ligt de gemiddelde verblijfsduur uit de telgegevens lager dan de cijfer die uit de enquête gehaald worden.

Deelgebieden

Om te bepalen in welke deelgebieden de bezoekers komen is naast de tellingen ook gevraagd aan de respondenten welke delen van het Dwingelderveld zij op de onderzoeksdag bezochten. Het Nationaal Park is hiertoe in 6 deelgebieden gesplitst. Het gebied rond de radiotelescoop is het drukst bezocht gevolgd door het ten zuiden van de weg Lhee-Spier liggende deel van de boswachterij. Gemiddeld hebben de recreanten 2.7 deelgebieden bezocht.

Activiteiten

De meest beoefende activiteit door zowel de dag- als de verblijfsrecreanten was is het maken van een fietstocht. Van de dagrecreanten maakte op de onderzoeksdag 43 % een fietstocht en van de verblijfsrecreanten 65 %.

Een activiteit die ook door een groot deel van de bezoekers werd verricht was het maken van een wandeling van meer dan 1 uur, 36 % van de dag- en 28 % van de verblijfsrecreanten had een dergelijke wandeling op de onderzoeksdag gemaakt.

Voorzieningengebruik

De meest gebruikte voorzieningen waren de verharde en onverharde fietspaden, zoals op grond van de verrichte activiteiten was te verwachten. Gemiddeld maakte circa 50 % gebruik van de verharde en 35 % van de onverharde fietspaden. Ook de wandelroutes en de parkeerplaatsen en banken worden door meer dan een kwart van

de bezoekers gebruikt.

Achtergronden van het bezoek

- Kennismaking met het Dwingelderveld** De dagrecreanten zijn voor het grootste deel vanouds bekend met het Dwingelderveld (55 %), daarnaast is de familie een belangrijke informatiebron geweest voor deze groep recreanten. De verblijfsrecreanten zijn vooral door familie en kennissen op het bestaan van het Dwingelderveld op de hoogte gebracht.
- Seizoensvoorkeur** Bij de vraag aan welke twee seizoenen de bezoekers de voorkeur geven blijkt 54 % van de dagrecreanten en 37 % van de verblijfsrecreanten geen uitgesproken voorkeur te hebben voor een bepaald seizoen. De respondenten die wel een voorkeur uitspraken bleken de zomer het mooist te vinden.
- Bezoekmotief** Het meest genoemde motief voor een bezoek aan het Dwingelderveld was het feit dat de bezoekers graag in een natuurgebied komen, 70 % van de respondenten gaf dit aan. Een ander veel genoemd motief was om in het gebied te wandelen en/of te fietsen (58 %). De dagrecreanten gaven ook het feit dat men dicht bij het Dwingelderveld woont op als reden voor een bezoek. Er is ook aan de respondenten gevraagd welk van deze motieven voor hen het belangrijkste geacht werd, opnieuw werd het feit dat men graag in een natuurgebied komt het meest genoemd, om zomaar wat te wandelen en/of te fietsen was de op één na belangrijkste reden voor een bezoek.
- Beoordeling van voorzieningen** Naast de vraag naar het gebruik van voorzieningen konden de respondenten een oordeel over de aanwezige voorzieningen geven. Hiervoor konden de respondenten een cijfer tussen 0 en 10 geven waarbij 0 voor zeer slecht en 10 voor uitstekend stond. Op de schuil- en observatiehutten na worden alle voorzieningen als ruim voldoende beoordeeld. De schuilhutten krijgen een gemiddelde waardering van 5.6 en de observatiehut wordt met 6.0 beoordeeld.
- De status van Nationaal Park**
- Status van het Dwingelderveld** Iets minder dan de helft van de bezoekers weet dat het Dwingelderveld een Nationaal Park in oprichting is. Van de dagrecreanten is 53 % op de hoogte en 33 % van de verblijfsrecreanten weet ervan. Het merendeel van de respondenten die bekend waren met dit feit wisten dit uit een krant of tijdschrift.
- Doelstelling Nationaal Park** Naast enkele items over de Nationaal Park status van het Dwingelderveld werden ook enkele meningen over Nationale Parken in het algemeen gevraagd, hiertoe werd eerst een korte beschrijving van een Nationaal Park gegeven. De belangrijkste functie van een Nationaal Park is voor 63 % van de bezoekers van het Dwingelderveld het natuurbehoud, 1 % is van mening dat de recreatie de hoofdtaak is en de rest meent dat beide taken even belangrijk moeten zijn. Tevens is in de vorm van een aantal stellingen de mening gevraagd over het beleid dat in een Nationaal Park ten aanzien van bezoekers gevolgd zou moeten worden. Met betrekking tot de toegankelijkheid van een Nationaal Park is meer dan de helft van de bezoekers van mening dat een dergelijk gebied altijd vrij toegankelijk moet zijn, 40 % kan zich beperkingen ten aanzien van periode of bepaalde

gebiedsdelen voorstellen.

Bij de vraag of begeleiding noodzakelijk is geeft 62 % het antwoord nee, een vijfde deel vindt dat dit wel voor bepaalde delen in een Nationaal Park zou moeten gelden.

Ten aanzien van de verplichting om alleen bepaalde routes te mogen volgen geeft ruim een derde aan dat alle wegen en paden in een gebied vrij toegankelijk zouden moeten zijn.

Dat er beperkingen moeten gelden voor auto's in een Nationaal Park krijgt instemming van een groot deel van de respondenten, 60 % is van mening dat auto's buiten het gebied geparkeerd moeten worden en 35 % vindt dat alleen op bepaalde route's in het gebied auto's toegelaten kunnen worden. Geen enkele restrictie ten aanzien van het autoverkeer wil slechts 2 % van de bezoekers.

Voorzieningen in een Nationaal Park

Bij de vraag welk voorzieningenniveau de respondenten aanvaardbaar vinden in een Nationaal Park zei 65 % alleen eenvoudige voorzieningen als wandelroutes, wegwijzer en banken te wensen, 25 % zou graag deze voorzieningen uitgebreid zien met bijvoorbeeld ligweides, picknickplaatsen en speelvoorzieningen.

Naast het gewenste voorzieningenniveau zijn ook een aantal voorzieningen met name genoemd, en is aan de respondenten gevraagd de wenselijkheid van deze voorzieningen aan te geven. De voorzieningen varieerden van eenvoudig (wandelroutes) tot zeer uitgebreid (café met terras).

De eenvoudige voorzieningen werden door bijna alle respondenten noodzakelijk gevonden, voorzieningen als een bezoekerscentrum vond men niet noodzakelijk maar ook niet ongewenst, dat laatste was wel het geval bij een café met terras. De helft van de bezoekers vindt dat een dergelijke voorziening niet in een Nationaal Park thuis hoort.

Vergelijking tussen het Dwingelderveld en de Groote Peel

De vragen die betrekking hadden op Nationale Parken in het algemeen zijn ook gesteld in een vergelijkbaar onderzoek in de Groote Peel, een gebied van 1320 ha gelegen op de grens van Noord-Brabant en Limburg.

Over de gehele lijn is bij de mening die de respondenten hebben ten aanzien van een Nationaal Park een verschil tussen de respondenten in de twee onderzoeksgebieden te zien.

De dagrecreanten in het Dwingelderveld zijn het meest tegen beperkende maatregelen met betrekking tot het gebruik van een Nationaal Park, de bezoekers van de Groote Peel accepteren een groot aantal beperkingen.

Het is opmerkelijk dat deze tendens samenhangt met de feitelijke situatie in beide gebieden. In het Dwingelderveld is er nauwelijks sprake van beperkte toegankelijkheid of strakke regels ten aanzien van het gebruik, terwijl in de Groote Peel het recreatieve gebruik aan relatief veel regels is onderworpen.

Hoewel bij de vraagstelling er echter nadrukkelijk op gewezen is dat de vragen betrekking hadden op Nationale Parken in het algemeen en niet op het bezochte gebied in het bijzonder kunnen de antwoorden deels betrekking hebben op het specifieke gebied waar ondervraagd is. Het is echter zeer wel mogelijk dat er een selectie optreedt ten aanzien van de bezoekers van de gebieden. Vooral bij de Groote Peel lijken potentiële bezoekers die (ook in een Nationaal Park) weinig beperkingen willen accepteren uit te wijken naar andere gebieden. Mogelijk passen feitelijke bezoekers van de Groote Peel hun verwachtingen deels nog aan.

Conclusies

Dat het Nationaal Park Dwingelderveld een gebied is dat door veel mensen bezocht en gewaardeerd wordt blijkt uit dit onderzoek. Op een gemiddelde zondag komen ruim 7000 bezoekers naar het gebied. Op jaarbasis betekent dit 1.2 miljoen bezoeken.

Een groot deel van de bezoekers bezoekt het Dwingelderveld tijdens een vakantie, vooral de campings en vakantiehuisjes in de directe omgeving van het gebied zijn bij deze groep in trek. Daarnaast wordt het gebied uiteraard ook door veel dagrecreanten uit de omgeving bezocht. Deze laatste groep woont vooral in de provincie Drenthe en in de twee andere noordelijke provincies, de verblijfsrecreanten komen voor een groot deel uit de Randstad. Bij het geven van voorlichting over het gebied moet dan ook rekening gehouden worden met deze laatste groep aangezien die niet of nauwelijks door de plaatselijk pers geïnformeerd kan worden.

Het behoud van de natuur in het Dwingelderveld wordt door de recreanten onderschreven, de belangrijkste reden waarom men naar het Dwingelderveld gaat is ook het feit dat men graag in een natuurgebied komt. Ook de vraag naar vooral eenvoudige voorzieningen als wandel- en fietspaden, wegwijzers en banken onderstreept deze gedachte.

De actieradius van de bezoekers is vrij groot, alle delen van het Dwingelderveld blijken goed bezocht te worden en een groot deel van de bezoekers komt tijdens één bezoek in zowel het heide- als het bosgedeelte van het Dwingelderveld. Dit hangt vooral samen met het feit dat het fietsen de meest verrichte activiteit is gevolgd door het wandelen.

Ten aanzien van de status van Nationaal Park bestaat er bij een groot aantal bezoekers enige onduidelijkheid, allereerst is slechts 50 % op de hoogte van de status die het Dwingelderveld draagt, vooral bij de verblijfsrecreanten is dit onbekend.

Ook bestaat er bij een deel van de bezoekers het idee dat er binnen afzienbare tijd hekken om het gebied zullen komen en een vrije entree niet gewaarborgd wordt. Gebleken is dat veel mensen het dragen van de titel Nationaal Park associëren met de situatie zoals die in het Nationaal Park de Hoge Veluwe is.

Uit de vergelijking tussen de antwoorden op vragen ten aanzien van de Nationaal Park status in Dwingeloo en de Groote Peel is te concluderen dat verschillen in beheer en inrichting van de beide gebieden van invloed zijn op de ideeën die bezoekers hebben over Nationale Parken in het algemeen.

Of de status Nationaal Park alleen verantwoordelijk is voor de toename van het bezoek aan het Dwingelderveld kan niet uit dit onderzoek geconcludeerd worden. Al is onder de bezoekers die ook voor 1986 al kwamen een toename van het bezoek sedert het verkrijgen van de status in 1986 te zien, dan nog is het moeilijk aan te geven of het alleen hierdoor komt. Niemand heeft het als zodanig genoemd, maar er kan ook verondersteld worden dat een beheer dat gericht is op de ontwikkeling en behoud van de natuur in combinatie met de bezoekmotieven een toename van het bezoek aan het Dwingelderveld te zien geeft.